

CULTUUR & MEDIA

RECENSIE

Metallica weet wel hoe je een familiefeestje moet vieren

METALLICA
HARDWIRED TOUR

Johan Cruijff Arena

11 juni 2019

★★★★

Een podium van 50 meter breed, in een stadion dat wordt gevreesd om zijn matige akoestiek. Sommige bands zouden daar hun eigen graf mee graven. Niet Metallica. De hardrockers weten na 38 jaar feilloos hoe ze van de Johan Cruijff Arena in Amsterdam hun eigen huis moeten maken.

Meteen maar even over die akoestiek: sinds het laatste optreden van Metallica in de Arena, in 2004, is ontegenzeggelijk veel verbeterd aan de geluidskwaliteit in het stadion. Maar nog altijd hebben de wat strakkere, geraffineerde riffs moeite om alle bezoekers te bereiken voordat ze zijn samengesmolten tot een grote brij. Het mooie

James Hetfield kan een huiskamersfeer oproepen én 50.000 fans laten schreeuwen

aan Metallica is dat dat geen bal uitmaakt. De harde drums van Lars Ulrich, de weinig verfijnde, maar doortastende stem van James Hetfield en de door gitarist Kirk Hammett en bassist Robert Trujillo gedragen metalklassiekers slaan zich er met glans doorheen. Studio-nummers krijgen live altijd net die

bijzondere twist. En er is de show. Een avond Metallica stelt eigenlijk nooit teleur. Natuurlijk, Hetfield wordt ook een dagje ouder, en daarmee wat rustiger dan vroeger. Niet zo vreemd, na een zware afkickperiode en de inmiddels drie jaar durende 'Hardwired'-tournee. Maar hij kan met een akoestische gitaar in de ballad 'The Unforgiven' een intieme huiskamersfeer oproepen, om even later net zo makkelijk 50.000 fans extatisch mee te laten schreeuwen met beukers als 'Master of Puppets' en 'Seek and Destroy'. Alles wordt geschraagd met vuur, lasers en een uitgekende videoshow over de hele breedte van het podium.

Hetfield doet de hele avond zijn best om te benadrukken hoe bijzonder het is dat zijn band al 38 jaar actief is en betreft daarbij nadrukkelijk de fans – 'the Metallica family'. Op een van die momenten zoomt de camera in op de tatoeage 'M81', verwijzend naar het oprichtingsjaar van de groep, en een plectrum met 'Amsterdam 11.06.2019'. Het familiegevoel wordt versterkt met het instrumentale 'Orion', een eerbetoon aan de vroeg overleden bassist Cliff Burton. En met een hobbelige, maar hartstochtelijk meegezongen cover van André Hazes' 'Bloed, zweet en tranen', in even hobbelig Nederlands gezongen door Trujillo. Dat het af en toe wat sentimenteel wordt, dat Hetfield het verkeerde nummer aankondigt, dat maakt allemaal niets uit. Metallica heeft geweldige rock- en metalnummers, die de band zo groot hebben gemaakt als hij nu is, maar het gaat ook om de show. Om het gevoel samen iets mee te maken. Of, zoals Hetfield het stadion inschreeuwde: "Celebrating life with loud, heavy music".

Eric de Jager

Zanger James Hetfield. FOTO ANP

JEUGDTHEATER Jetse Batelaan doorbreekt alle conventies met zijn absurde humor die doet denken aan Monty Python. Deze zomer krijgt hij tijdens de Biënnale in Venetië de Zilveren Leeuw voor zijn veelgeprezen werk.

interview Anita Twaalfhoven foto Koen Verheijden

'Mijn theater is een soort spinnentherapie'

In de voorstelling 'Het Verhaal van het Verhaal' schuift een zes meter hoge billboard van voetballer Ronaldo over het toneel naar voren. Zijn mond schuift open en dicht. "Zien jullie mij?", roept hij met een hoge stem naar de kinderen in de zaal. "Ik sta op de rand!" Achter hem verschijnen even grote billboards met de beeltenissen van Trump en Beyoncé. Ze spelen de ouders van Ronaldo, die hem waarschuwen niet van het toneel af te vallen.

De absurde scene is één van de hoogtepunten uit deze familievoorstelling vol slimme grappen, dubbele bodems, bizarre gebeurtenissen en terzijdes met het publiek. Hiermee opent op 22 juli het theaterprogramma van de prestigieuze Biënnale in Venetië. Voor zijn innovatieve jeugdtheater ontvangt Jetse Batelaan daar de Zilveren Leeuw, een prijs voor internationaal gevierde jonge theatermakers.

Gescheiden

"Wat ik geweldig vind, is de keuze van de Biënnale om deze prijs aan een jeugdtheatermaker te geven", vertelt Batelaan in het kantoor van Theater Artemis in Den Bosch. "Hiermee doorbreekt de jury de grens tussen theater voor kinderen en volwassenen, en zeker in Italië zijn dat sterk gescheiden circuits. In Nederland loopt het juist steeds meer in elkaar over. Ik trek graag bekende acteurs het jeugdtheater in, zoals René van 't Hof die de hoofdrol in twee kleutervoorstellingen speelt, en daar geniet hij enorm van. Veel van onze voorstellingen spelen in beide circuits, van basisscholen tot grote zalen en intellectuele kunstfestivals."

Voorafgaand aan het interview is Batelaan nog even bezig in de repetitieruimte, waar jongeren rondlopen in lange gewaden met veren, vleugels en uitbundige sieraden. Ze repeteren voor 'Party Dialogues', de voorstelling die 15 juni op Oerol in Terschelling in première gaat. "Het is een kruising tussen

'Op allerlei niveaus hebben we in het leven behoefte aan een verhaal. Maar is dat er wel?'

'Leerkrachten denken vaak dat theater voor kinderen begrijpelijk moet zijn'

een puberfeestje en een tribaal ritueel", vertelt hij. "Veel ouders kijken zorgelijk naar het feestgedrag van pubers, maar je kunt het ook vergelijken met de overgangsrituelen in een tribale cultuur. Dat hele feestgebeuren is eigenlijk één langgerekte overgangsrite."

Batelaan is een van de meest vernieuwende theatermakers van ons land. Hij heeft een volstrekt eigen en originele stijl en stoort zich aan geen enkele theaterconventie. In 2005 viel hij op met de absurdistische 'Voorstelling waarin hopelijk niets gebeurt', met een op Monty Python lijkende humor voor kinderen, die nu weer in Duitsland en Engeland speelt.

Sinds die eerste klapper, zoals hij het zelf noemt, rees zijn ster heel snel. In zijn voorstellingen speelt hij een slim spel met theater en de realiteit, en met de rol van het publiek dat overal bij wordt betrokken. Decors storten in elkaar, technici bemoeien zich met de voorstelling, acteurs stelen de tassen van bezoekers op de voorste rij, en ondertussen raakt hij wel degelijk essentiële levensvragen.

Verhaalstem

Zoals in 'Oorlog', waarin de acteurs na 'Veldslag 5387' half huilend tegen elkaar zeggen: "Zullen we gewoon afspreken dat we wat liever tegen elkaar doen?" Maar daar ontstaat dan ook weer ruzie over. Of in het 'Verhaal van het Verhaal', waarin de diepe stem van het verhaal zelf door de speakers klinkt. Hoe moet hij op gang komen, vraagt de verhaalstem. Waar moet hij heen en hoe loopt het met hem af? En wie heeft er in deze tijd nog de rust om écht naar hem te luisteren? Batelaan: "Op allerlei niveaus hebben we in het leven behoefte aan een verhaal. Maar is dat er eigenlijk wel? Ik denk het niet."

Ook in het buitenland blijft zijn werk bepaald niet onopgemerkt. "De afgelopen jaren hebben we in tien verschillende landen gespeeld." Hij is net terug uit Edinburgh, waar ze onder